

Adroddiad ar Safonau'r Gymraeg 1 Ebrill 2017 - 31 Mawrth 2018

1. Cyflwyniad

Rhoddodd Comisiynydd y Gymraeg hysbysiad cydymffurfio i Colegau Cymru ar 25 Gorffennaf 2016.

Roedd yr hysbysiad cydymffurfio hwn yn amlinellu dyletswydd Colegau Cymru i gyflawni Safonau statudol y Gymraeg, sef Safonau a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Roedd y Mesur hwn yn rhoi statws swyddogol i'r Gymraeg, gyda'r nod na ddylai'r Gymraeg gael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Mae cyflwyno Safonau'r Gymraeg, sef rhestr o'r hyn y mae'n rhaid i sefydliadau ei wneud a'i gyflawni yn y Gymraeg, yn sicrhau bod y rheini yng Nghymru sy'n dymuno byw eu bywydau drwy'r Gymraeg yn gallu gwneud hynny. Mae'r Safonau hyn yn rhoi rhyddid ieithyddol i unigolion ddefnyddio'r Gymraeg yng Nghymru.

Fel rhan o'r broses gydymffurfio, mae Safonau'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i Colegau Cymru gyflwyno adroddiad blynyddol ym mhob blwyddyn ariannol (Ebrill - Mawrth), a hwnnw'n rhoi sylw i sut y mae'r sefydliad yn glynu wrth y Safonau Cyflenwi Gwasanaethau, y Safonau Llundain Polisi a'r Safonau Gweithredu. Mae darpariaeth o fewn y Safonau hefyd sy'n ymwneud â chyhoeddi a rhoi cyhoeddusrwydd i'r Adroddiad Blynyddol. Mae'r Adroddiad hwn yn dangos y cynnydd y mae Colegau Cymru wedi'i wneud tuag at gydymffurfio â'r Safonau rhwng 1 Ebrill 2017 a 31 Mawrth 2018.

Mae Colegau Cymru yn credu ei fod yn ymateb i'r Safonau mewn ffordd gadarnhaol. Mae'r holl staff wedi cael hyfforddiant Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg ac mae eu gallu yn y Gymraeg wedi cael ei asesu'n ffurfiol fel rhan o'u swyddi yn Colegau Cymru. Fel rhan o friffiau wythnosol y tîm cyfathrebu, mae diweddariadau rheolaidd yn cael eu rhoi am sut i wella arferion gweithio yn unol â hynny, ynghyd â hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg.

Mae Colegau Cymru wedi ymrwymo i annog yr holl dîm i ddefnyddio'u sgiliau Cymraeg waeth beth yw lefel eu gallu, gan greu amgylchedd gweithio dwyieithog lle bydd defnyddio'r Gymraeg yn cael ei groesawu a'i annog. Rydym hefyd mynd ati i roi cefnogaeth, heb farnu, er mwyn helpu dysgwyr a siaradwyr llai hyderus i ddefnyddio'r iaith.

2. Y cefndir

Cyfres o ofynion sy'n rhwymo'n gyfreithiol yw'r Safonau, a'r rheini'n ceisio gwella'r gwasanaethau dwyieithog y gall pobl Cymru ddisgwyl eu cael gan nifer o gyrff cyhoeddus a statudol, gan gynnwys Colegau Cymru. Mae gan Colegau Cymru gyfrifoldeb i roi gwasanaethau dwyieithog, gan sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Mae gofyn i Colegau Cymru gydymffurfio â'r safonau hyn:

- Cyflenwi Gwasanaethau
- Llunio Polisi
- Gweithredu
- Cadw Cofnodion

Nod y Safonau yw:

- Egluro i sefydliadau beth yw eu dyletswyddau o ran y Gymraeg.
- Ei gwneud yn fwy eglur i siaradwyr Cymraeg pa wasanaethau y gallant ddisgwyl eu cael yn Gymraeg.
- Gwneud gwasanaethau Cymraeg yn fwy cyson a gwella'u hansawdd.

3. Cyfrifoldeb dros y Gymraeg

Yn y cyfnod yma, bu'r Cyfarwyddwr Materion Allanol yn arwain ar y gwaith hwn drwy'r sefydliad. Drwy weithio gyda'r Cyfarwyddwr Busnes a Gweinyddu, maent wedi sicrhau i greu gweithdrefnau i helpu staff i ddeall eu rôl wrth alluogi ColegauCymru i gyflawni'r Safonau.

Mae canllawiau desg ar gael i gefnogi pob aelod o staff i gydymffurfio. Mae prif elfennau'r canllawiau hyn yn rhoi sylw i oblygiadau ymarferol gweithio i gyflawni'r Safonau o ddydd i ddydd, fel sut i ateb y ffôn; sut i drefnu cyfarfodydd gan ystyried dewis iaith y rheini a fyddai'n cymryd rhan; a chofnodi dewis iaith ein haelodau a'n cysylltiadau.

Y Cyfarwyddwr Busnes a Gweinyddu yw'r prif berson cyswllt a'r materion cydymffurfio a'r person sy'n gyfrifol am reoli datblygiadau o ddydd i ddydd.

4. Gweledigaeth ar gyfer y Gymraeg

Mae Cynllun Iaith Gymraeg ColegauCymru yn dal i fod yn ddogfen fyw sy'n amlinellu ymrwymiad y sefydliad i'r Gymraeg, ac mae copi ar gael ar ein gwefan ac yn fewnol.

Mae gan ColegauCymru a Chomisiynydd y Gymraeg berthynas waith rhagorol, ac maent yn cefnogi'i gilydd mewn digwyddiadau, cyfleoedd i gyflwyno siaradwyr gwadd, a rhoi cyhoeddusrwydd a hyrwyddo'r Gymraeg ar y cyd mewn addysg ôl-16. Yn ystod y cyfnod bu cydweithio agos ar hyrwyddo'r ymgyrch 'Mae Gen Ti Hawl'.

Nod cydweithio a phartneriaethau o'r fath yw tynnu sylw at bwysigrwydd sgiliau Cymraeg mewn addysg academiaidd a galwedigaethol, gan gynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg/ddwyieithog sy'n cael ei chynnig fel rhan o'r cwricwlwm. Mae'n fwriad rhoi cyhoeddusrwydd hefyd i rôl hollbwysig colegau addysg bellach wrth helpu cymunedau dwyieithog i ffynnu a sicrhau eu bod yn gynaliadwy yn economaidd.

5. Datblygu cyfleoedd i ddysgu Cymraeg

Cynigir hyfforddiant yn y Gymraeg i'r holl staff er mwyn helpu gyda gweithgareddau busnes a datblygiad unigol y staff. Mae ColegauCymru wedi ymrwymo i dalu costau'r hyfforddiant a rhyddhau staff o oriau gwaith.

Rydym yn hyrwyddo ac yn annog staff i ymwneud a'r cwrs 10 awr o Gymraeg ar-lein.
<<https://dysgucymraeg.cymru/cymraeg-gwaith/cyflwyno-cymraeg-gwaith/cyrsiau-blasu-ar-lein/>>

6. Cwynion - yn unol â Safon 141

Cyflenwi Gwasanaethau - mae 64 o Safonau Cyflenwi Gwasanaethau yn berthnasol i ColegauCymru.

Nid oes unrhyw gwynion wedi dod i law am gydymffurfio â'r Safonau Cyflenwi Gwasanaethau.

Llunio Polisi - mae 9 o Safonau Llunio Polisi yn berthnasol i ColegauCymru.

Nid oes unrhyw gwynion wedi dod i law am gydymffurfio â'r Safonau Llunio Polisi.

Gweithredu - mae 42 o Safonau Gweithredu yn berthnasol i ColegauCymru.

Nid oes unrhyw gwynion wedi dod i law am gydymffurfio â'r Safonau Gweithredu.

7. Sgiliau Cymraeg a dysgu Cymraeg - yn unol â Safon 145

Sgiliau Cymraeg staff ColegauCymru ar 31 Mawrth 2018. Cynhaliwyd archwiliad sgiliau iaith Gymraeg staff gyda'r canfyddiadau canlynol:

- Mae 4 o'r 11 aelod o staff yn siaradwyr Cymraeg rhugl
- Mae 1 yn ddysgwr Cymraeg ac wedi mynychu cwrs Cymraeg Gwaith pum niwrnod
- Mae 2 aelod o staff yn dechrau cyrsiau Cymraeg yn fuan

8. Recriwtio - yn unol â Safon 148

Dyma nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd yn ystod y flwyddyn yn ôl categori -

- sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol: 0 swydd
- byddai angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg ar ôl penodi i'r swydd: 0 swydd
- sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol: 2 swydd
- dim angen sgiliau yn y Gymraeg: 0 swydd

Hysbysebwyd pob swydd gan nodi bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol neu'n ddymunol. Os yw hynny'n bosibl, rydym yn esbonio lefel y sgiliau sy'n ofynnol i gyd-fynd â chyfrifoldebau'r swydd.

Cysylltu

Iestyn Davies
Prif Weithredwr

ColegauCymru

Julie Osman
Cyfarwyddwr Busnes a Gweinyddu ac Ysgrifennydd y Cwmni
ColegauCymru

Claire Roberts
Cyfarwyddwr Materion Allanol
ColegauCymru
U7, Cae Gwyrdd
Greenmeadow Springs
Tongwynlais
Caerdydd CF15 7AL

Ffôn: 02920 522 500 (croesewir galwadau yn Gymraeg ac yn Saesneg).
e-bost: helo@colegaucymru.ac.uk

Mae ColegauCymru yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg. Byddwn yn ymateb i ohebiaeth a gawn yn Gymraeg yn y Gymraeg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Elusen Gofrestredig Rhif 1060 182, Cwmni Cofrestredig Rhif 2832103.